

Vyměňujte manuál

Kdysi existovaly bankovky a jejich přibližná protihodnota ve zboží. Obojí střídalo majitele a společnost prosperovala. V posledních třech dekádách začaly peníze chorobně bujet a mizet zároveň. Peněz je několikanásobně více než zboží, a přesto se ztrácí z kapes obyčejných lidí.

Kdysi jste své úspory mohli polaskat pod slamníkem nebo obdivovat v trezoru. Dnes si na ně můžete sáhnout už jen zřídka a zároveň klesá i jejich hodnota. Nejen kvůli inflaci, ale hlavně kvůli jejich nedostupnosti. Nejprve stáhli z oběhu velké bankovky. Pak začali pomlouvat hotovost, a v ulicích ubývá bankomatů. Všimli jste si toho? Mocní totiž chtějí úplně kontrolovat i ty peníze, které nám zbyly.

Záminka a metoda, jak to udělat je třeba ekologická udržitelnost. Klimatický konec světa, který sugerují média je ideální kulisa pro přiděly zboží podle toho, co nekritizovatelní vědci a politici prohlásí za udržitelné. A když nic neuděláme, tak to půjde dál a z našich úspor stane jen pár nepatrných záchvěvů v mraku dat; neviditelné poukázky na zboží, které nám bude možná vládnoucími přiděleno.

Peněžní systém ovlivnit nemůžete, tak se z něj zkuste co nejvíce vymanit. Jak? Kupujte za lokální peníze, a hlavně mezi sebou co nejvíce zboží a služeb vyměňujte. Bezpeněžní obchodování "něco za něco" je staré jako lidstvo samo. Bylo tu dříve než peníze a bylo by tu i bez nich. Utopie?

Existuje řada komerčních směnných portálů, jejichž know-how lze použít i v malých sociálních rozměrech. Nejznámější je místní výměnný obchod LETS, inspirativní je i švýcarský svépomocný WIR-Ring, v Japonsku existují svépomocné organizace, jejichž členové vyměňují sociální služby, ale existují i české portály. Stačí jen trochu rešeršovat a nejlépe sami experimentovat.

Výměna má řadu výhod. Je levnější než nákup a nemá žádný problém s kolapsem finančních trhů. Riziko ztráty je mizivé, a když tak, jednou provždy víte, kdo vás podvedl. Ale hlavně: Když vyměňujete tak měníte sebe i společnost k lepšímu.

Měna, kterou používáte, se jmenuje protislужba. Není sice krytá zlatem, ale má v sobě potenciál pro vlastnosti jako důvěra a spolupráce, ale i velkorysost, laskavost a přátelství. A když začnete materiální zboží vyměňovat za sociální služby, tak je tu svépomoc a samospráva. Vaši nepřátelé nabízejí jen život bez vlastnictví. Prý „nebudete mít nic a budete šťastní“. Jako internetoví zombies na elektronickém řetězu poukázek přidělovaných za poslušnost?